

Врз основа на член 376, став 1, алинеја 6 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, Претседателството на Социјалистичка Република Македонија издава

У К А З
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗАШТИТА ОД ЕКСПЛОЗИВНИ
МАТЕРИИ

Се прогласува Законот за заштита од експлозивни материи, што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на одделни седници на Соборот на здружениот труд и Општествено-политичкиот собор, одржани на 26 јануари 1978 година.

Број 06-248
26 јануари 1978 година

Претседател
на Претседателството на СРМ,
Видоес Смилевски, с.р.

Претседател
на Собранието на СРМ,
Благоја Толески, с.р.

ЗАКОН
ЗА ЗАШТИТА ОД ЕКСПЛОЗИВНИ МАТЕРИИ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со цел да се заштитат животот и здравјето на луѓето, човековата околина и материјалните добра, производството, превозот, прометот, употребата и складирањето на експлозивните материи се врши под услови и на начин определени со овој закон и со прописите донесени врз основа на него, како и во согласност со пропишаните технички нормативи и услови за овој вид материи.

Член 2

Под производство на експлозивни материи, во смисла на овој закон, се подразбира секоја преработка, доработка и изработка на суровини или готови производи од експлозивни материи за потребите на стопанството, безбедноста, културни, спортски и други јавни приредби, како и испитување на физичките и хемиските својства на експлозивните материи, со цел да се изнајдат нови видови на експлозивни материи или да се подобри нивниот квалитет или дејство.

Член 3

Под превоз на експлозивни материи, во смисла на овој закон, се подразбира секој транспорт на овие материи од едно до друго просторно оддалечено место, како и вршење на други дејствија во врска со тој транспорт (приготвување на експлозивната материја за превоз, натовар, истовар и попатни манипулации).

Член 4

Под употреба на експлозивни материи, во смисла на овој закон, се подразбира секоја примена на експлозивните материи за уривање или обликување на објекти и материјали, постигнување ефекти на оган, светлина, пукање или чад со енергија ослободена со хемиски реакции при експлозивно разлагање.

Член 5

Под складирање на експлозивни материи, во смисла на овој закон, се подразбира секое трајно или привремено сместување на овие материи во магазини, прирачни складови и продавници на организациите на здружениот труд кои произведуваат, превезуваат, набавуваат, продаваат или употребуваат такви материи, без оглед на видот и количеството на експлозивните материи.

Член 6

Под заштита од експлозивни материи, во смисла на овој закон, се подразбира преземање на мерки и дејствија со кои се спречува опасност од пожар и експлозија во производството, превозот, прометот, употребата и складирањето на експлозивните материи, како и при ракување со нив при вршење на овие дејности.

Член 7

Одредбите на овој закон не се однесуваат на производството, превозот, прометот, употребата и складирањето на експлозивните материи за потребите на вооружените сили на Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Одредбите на овој закон не се однесуваат на складирањето и употребата на експлозивните материи во јамски магазини (рударски окна) на рударските организации на здружениот труд.

Член 8

Експлозивни материи, во смисла на овој закон, се:

- 1) стопански експлозиви;
- 2) средства за палење на експлозиви;
- 3) пиротехнички производи;
- 4) стопанска муниција;
- 5) барут;
- 6) суровини од експлозивен карактер за производство на материите од точка 1 до 5 на овој став.

Стопански експлозиви се материи што се употребуваат за уривање или обликување на објекти и материјали со енергија ослободена со хемиските реакции при експлозивното разлагање.

Како средства за палење на експлозиви се сметаат сите видови капсули, запалки, штапини и пиротехнички средства што се употребуваат при минирање.

Пиротехнички производи се средства што се употребуваат за огномети, противградните ракети и други ракети што се користат за научни, стопански и други цели, како и предмети што содржат прскави состојци со дејство на експлозив или други состојци што служат за постигнување ефекти на оган, светлина, пукање или чад.

Стопанска муниција се гилизи опремени со каписла или наполнети со барут.

Барут е црниот или малочадливиот барут наменет за рударски и спортски потреби.

Суровини од експлозивен карактер се материи што според хемискиот состав и осетливоста на палење имаат особини на експлозив и се способни за експлозивно разлагање, а се наменети за производство на експлозивни материи.

Член 9

Организациите на здружениот труд кои се занимаваат со производство, превоз, промет, употреба и складирање на експлозивни материи, се должни да организираат и трајно вршат внатрешна контрола над спроведувањето на пропишаните услови и мерки со кои се обезбедува заштита на животот и здравјето на луѓето, материјалните добра и човековата околина, како и заштитата од злоупотреба на овие материи.

Организациите на здружениот труд од став 1 на овој член, со самоуправен општ акт организираат трајно вршење на внатрешната контрола над ракувањето и непосредната употреба на експлозивните материи во согласност со пропишаните технички нормативи и услови за овој вид материи.

Член 10

Лицата кои во текот на производството, превозот, прометот, употребата и складирањето на експлозивните материи ракуваат или на друг начин доаѓаат во допир со нив, се должни да ги преземат сите пропишани превентивни и други мерки за заштита на животот и здравјето на луѓето, човековата околина и материјалните добра, како и за заштита од злоупотреба на овие материи.

Член 11

Со експлозивни материи може да ракува само полнолетно лице физички способно и стручно оспособено за ракување со тие материи, кое не е осудувано за кривично дело или не е казнето за прекршок, што го прави неподобно за ракување со тие материи, како и лице против кое не се води кривична или прекршочна постапка за такво кривично дело или прекршок.

Стручната оспособеност на лицата кои ракуваат со експлозивните материи опфаќа основни познавања за физичките и хемиските својства на експлозивните материи, пропишаните технички нормативи и услови за овој вид материи, како и прописите за експлозивните материи.

Лица кои не се стручно оспособени за ракување со експлозивни материи можат да пренесуваат, натоваруваат, истоваруваат, претоваруваат и складираат експлозивни материи во магазин, прирачен склад или продавница само ако претходно се запознати со начинот на работата, со опасностите од експлозивните материи, мерките за заштита при работа и под услов тие работи да ги вршат под непосредно раководство и надзор на лице стручно оспособено за ракување со експлозивни материи.

Член 12

Организациите на здружениот труд од областа на образованието, кои подготвуваат кадри за потребите на општонародната одбрана, цивилната заштита, безбедноста и општествената самозаштита, подготвуваат и лица стручно оспособени за ракување со експлозивни материи.

II. ПРОИЗВОДСТВО

Член 13

Со производство на експлозивни материи можат да се занимаваат организации на здружениот труд кои од Републичкиот секретаријат за внатрешни работи ќе добијат одобрение за вршење на оваа дејност и ќе бидат запишани во судскиот регистар.

Одобрението од став 1 на овој член се издава по претходно прибавено мислење од Републичкиот секретаријат за народна одбрана.

Републичкиот секретаријат за внатрешни работи пред издавањето на одобрението за производство на експлозивни материи е должен да утврди дали организацијата на здружениот труд ги исполнува условите во поглед на локацијата, техничката опременост, мерките за заштита, можностите за складирање на експлозивните материи и стручноста на кадарот.

Поединци не можат да произведуваат експлозивни материи.

Член 14

Објекти во кои се произведуваат експлозивни материи можат да се лоцираат само на места кои за таа намена се определени со просторните и урбанистичките планови или со општите акти на општината со кои се регулираат режимот и условите на градење во населените места.

Во просторните и урбанистичките планови или во општите акти на општината со кои се регулираат режимот и условите на градење во населените места мора да се предвиди заштитна зона околу објектите наменети за производство на експлозивни материи и други урбанистички мерки за заштита на животот и здравјето на луѓето, човековата околина и материјалните добра од штетното влијание на тие објекти.

Член 15

Објектите од член 14 на овој закон можат да се лоцираат и градат само надвор од населени места и доволно оддалечени од јавни патишта, железнички пруги и далноводи со висок напон.

Во заштитната зона околу објектите наменети за производство на експлозивни материи не може да се одобри изградба на други објекти, освен на такви кои служат за нивно обезбедување.

Член 16

Објектите од член 14 на овој закон мораат да бидат опремени со уреди, техничка опрема и средства за гаснење пожар и заштита од експлозија, а ако се надземни - мораат да имаат и громобранска инсталација.

Организацијата на здружениот труд која управува со објектите од став 1 на овој член е должна да се грижи за исправноста на уредите, техничката опрема и средствата за гаснење пожар и заштита од експлозија, како и за трајната исправност на громобранската инсталација.

Член 17

Објектите во кои се произведуваат експлозивни материи мораат да бидат обезбедени со постојана стража, техничка опрема, направи и средства за почетно гаснење пожар, огради, осветлување и со истакнување знаци за забрана и предупредување.

Член 18

Решение за локација на објекти наменети за производство на експлозивни материи издава Републичкиот секретаријат за урбанизам, станбени и комунални прашања по претходно прибавена согласност на локацијата од Републичкиот секретаријат за внатрешни работи и Републичкиот секретаријат за народна одбрана.

Член 19

Подносителот на барањето за издавање решение за локација на објекти од член 18 на овој закон, кон барањето приложува:

- ситуација во четири примероци со диспозиција на постојните околни објекти и објектите што ќе се изградат;
- опис на намената на објектите вцртани во ситуацијата;
- технички опис на објектот, односно на постројките што ќе се изградат, односно постават и опис на технолошкиот процес;
- попис на видовите и количествата на експлозивните материи, запалните течности, гасовите и други запаливи материи наменети за технолошкиот процес со нивните пожарни и експлозивни карактеристики и местото каде што ќе се складираат тие материи.

Член 20

Подносителот на барањето за издавање решение за изградба на објекти наменети за производство на експлозивни материи е должен да обезбеди изработка и на посебен проект за заштита од пожар и експлозија едновременно со изработката на останатите проекти за овие објекти.

Решение за изградба на објекти од став 1 на овој член издава Републичкиот секретаријат за индустрија и трговија.

Решение за изградба на објекти од став 2 на овој член може да се издаде откако претходно се прибави согласност на посебниот проект за заштита од пожар и експлозија од Републичкиот секретаријат за внатрешни работи дека предвидените решенија и мерки се доволни за заштита од пожар и експлозија и дека се во согласност со соодветните технички нормативи и техничката пракса за тие објекти.

Член 21

При вршењето на технички преглед за употреба на објектите наменети за производство на експлозивни материи учествува и овластен претставник од Републичкиот секретаријат за внатрешни работи и Републичкиот секретаријат за народна одбрана.

Решение за употреба на објектите од став 1 на овој член нема да се издаде сè додека не се спроведат мерките за заштита предвидени во инвестиционо-техничката документација, посебниот проект за заштита од пожар и експлозија и постојните прописи.

Член 22

Организациите на здружениот труд кои се занимаваат со производство на експлозивни материи, за внатрешен промет можат да ги произведуваат само оние видови експлозивни материи чие производство е одобрено.

Организациите на здружениот труд кои се занимаваат со производство на експлозивни материи можат и без одобрение да произведуваат експлозивни материи наменети исклучиво за извоз.

Член 23

За експлозивни материи увезени за производство на други видови експлозивни материи, увозникот е должен да обезбеди атест од странскиот производител, со кој се докажуваат нивните својства.

Член 24

За квалитетот на произведените експлозивни материи одговара производителот.

Производителот е должен да издаде атест со кој се потврдува дека експлозивните материи им одговараат на условите утврдени во одобрението за пуштање во промет.

Член 25

Организациите на здружениот труд кои произведуваат експлозивни материи, можат овие материи да ги пуштаат во промет, употребуваат за изведување на работи за сопствени потреби, да ги испитуваат или да ги извезуваат.

Член 26

Организацијата на здружениот труд која произведува експлозивни материи заради пуштање во промет е должна тие материи да ги пакува на начин погоден за безбеден превоз, промет, употреба и складирање пропишани со закон или техничките нормативи и услови за соодветниот вид на материи и секое пакување одделно да го означи, како и да стави во

прилог на секое единечно пакување упатство за начинот на ракувањето, пре-вот, употребата, уништувањето и условите за складирање на односниот вид експлозивна материја. Ознаката на пакувањето мора да содржи серија, број и година на производство. Ако едно пакување содржи повеќе единечни пакувања, тогаш мора покрај тие ознаки да има и посебни ознаки.

Член 27

Организациите на здружениот труд кои произведуваат експлозивни материи се должни да водат евиденција за произведените експлозивни материи.

Евиденцијата од став 1 на овој член содржи:

- 1) податоци за видот и количеството на произведените експлозивни материи;
- 2) назив и седиште на организацијата на здружениот труд на која овие материи и се продадени, и датум на продажбата; назив на органот што го издал одобрението за промет, број и датум на одобрението, назив на органот што го издал одобрението за превоз, број и датум на одобрението за превоз;
- 3) податоци за видот, количеството и за ознаките на пакувањата (серија) на експлозивните материи;
- 4) податоци за видот и количеството на експлозивните материи употребени за изведување на работи за сопствени потреби, за работите и времето на нивното изведување;
- 5) податоци за видот и количеството на експлозивните материи употребени за испитување и за времето на испитувањето.

III. ПРЕВОЗ

Член 28

Надвор од кругот на организациите на здружениот труд кои произведуваат, вршат промет или употребуваат експлозивни материи во вршењето на својата редовна дејност можат тие материи да се натоваруваат, претоваруваат и истоваруваат само на места на кои не се доведува во опасност животот и здравјето на луѓето, човековата околина и материјалните добра и кои како такви ќе ги определи општинскиот орган на управата надлежен за внатрешни работи.

Член 29

Во внатрешниот сообраќај експлозивни материи можат да се превезуваат само врз основа на одобрение издадено од општинскиот орган на управата надлежен за внатрешни работи од чие подрачје се упатува пратката со експлозивните материи.

Одобрението за превоз се издава во два примероци од кои едниот го задржува испраќачот, а другиот се предава на возачот, односно превозникот.

Експлозивни материи во количества до пет килограми, можат да се превезуваат и без одобрение од став 1 на овој член.

Член 30

Одобрението за превоз на експлозивни материи ги содржи особено следниве податоци:

- 1) назив на органот што го издал одобрението;
- 2) назив и седиште на превозникот, односно име, презиме и адреса на станот и живеалиште на возачот;
- 3) вид, количество и начин на пакување на експлозивните материи што се превезуваат;
- 4) вид и број на превозното средство со кое ќе се превезат експлозивните материи;
- 5) место на тргнување, датум и приближен час на започнувањето на превозот, релација на превозот и место на приемачот на експлозивната материја;

- 6) назив и седиште на испраќачот на експлозивната материја;
- 7) назив и седиште на приемачот на експлозивната материја;
- 8) датум на издавањето и рок на важење на издаденото одобрение за превоз на експлозивните материји.

Член 31

На организацијата на здружениот труд која употребува експлозивни материји во вршењето на својата редовна дејност може да и се издаде одобрение за повеќекратен превоз на овие материји од магазин за сместување на експлозивни материји до местото на употребата. Рокот на важењето на ова одобрение не може да биде подолг од три месеци.

Ако при издавањето на одобрението од став 1 на овој член испраќачот не располага со сите неопходни податоци, кои што се потребни за секој единечен превоз на експлозивните материји, испраќачот е должен најмалку два часа пред почетокот на секој единечен превоз на погоден начин да го извести органот кој му го издал одобрението за почетокот на превозот со сите податоци од член 30 на овој закон, кои што органот треба да ги внесе во копието на одобрението. Истите податоци ги внесува и испраќачот во својот примерок на одобрението за превоз што му го предава на возачот.

Член 32

Општинскиот орган на управата надлежен за внатрешни работи од чие подрачје тргнува или преку чие подрачје преминува пратката на експлозивни материји е должен за тоа да го извести соседниот општински орган на управата надлежен за внатрешни работи, преку чие подрачје ќе премине превозното средство со пратката на експлозивните материји и Републичкиот секретаријат за внатрешни работи.

Известувањето од став 1 на овој член содржи: вид на превозното средство со кое се превозува пратката на експлозивни материји, вид и количество на експлозивните материји во него, релација на крајно место на превозот, како и приближно време на пристигнување на превозното средство на подрачјето на соседната општина.

Општинскиот орган на управата надлежен за внатрешни работи преку чие подрачје се превозуваат експлозивни материји, е должен посредно или непосредно да го следи тој превоз и во секое време да ја знае приближно неговата позиција, а по потреба и да му обезбеди придружба од припадник на милицијата за поминување низ населени места или делови од јавните патишта со поинтензивен сообраќај.

Член 33

Во моторното возило со кое се превозува пратка на експлозивни материји покрај возачот мора да се наоѓа и придружник на возачот, ако со друг пропис не е поинаку определено и ако тој превоз се врши на релација подолга од 10 километри и количество поголемо од 10 килограми.

Обврската од став 1 на овој член се однесува само на превоз на пратка на експлозивни материји која тргнува од територијата на Социјалистичка Република Македонија.

IV. ПРОМЕТ

Член 34

Со промет на експлозивни материји можат да се занимаваат организации на здружениот труд кои за тоа ќе добијат одобрение од Републичкиот секретаријат за внатрешни работи и ќе бидат запишани во судскиот регистар.

Пред издавањето на одобрението од став 1 на овој член Републичкиот секретаријат за внатрешни работи е должен да утврди дали организацијата на здружениот труд ги испол-

нува условите во преглед на деловните простории, техничката опременост, мерките за заштита, можностите за складирање на експлозивните материји во магацини, прирачни складови и во продавници, оспособеноста и стручноста на кадарот.

Член 35

Продавниците или прирачните складови мораат да бидат изградени од огноотпорен материјал и заштитени од провална кражба.

Во продавниците во кои покрај експлозивни материји се продава и друга стока, експлозивните материји мораат да бидат сместени во масивна метална каса или во издвоена просторија во продавницата.

Експлозивните материји во продавниците или подрачните складови мораат да се сместени според техничките нормативи и услови за овој вид материји, упатството на производителот и според условите утврдени со овој закон.

Член 36

Експлозивни материји заради употреба можат да набавуваат само организации на здружениот труд, државни и други органи и лица кои имаат одобрение за нивна набавка.

Одобрението за набавка на експлозивни материји го издава општинскиот орган на управата надлежен за внатрешни работи на чие подрачје е седиштето на организацијата на здружениот труд, државниот или друг орган, односно живеалиштето или престојувалиштето на лицето кое бара одобрение за набавка на експлозивни материји.

Одобрение за набавка на експлозивни материји од став 1 на овој член нема да се издаде на оние организации на здружениот труд, државни и други органи и лица кои не обезбедиле стручно лице кое ќе ракува со експлозивни материји при нивната непосредна употреба.

Одредбата од став 1 на овој член не се однесува на ловечката муниција, ловечкиот бабрут, капслите за ловечката муниција кои ги купуваат лицата на кои им е издадена дозвола за поседување и носење оружје – ловечка пушка и капслите за вообичаените детски играчки.

Член 37

Одговорното лице во продавницата може да издаде експлозивни материји само на лице на кое гласи одобрението за нивната набавка, како и на лице на кое му е издадена дозвола за поседување и носење на оружје – ловечка пушка. Пред издавањето на експлозивните материји, одговорното лице во продавницата е должно да го утврди идентитетот на лицето кое бара да му се издадат експлозивни материји.

Одговорното лице во продавницата нема да издаде експлозивни материји на овластено лице за кое може основано да се заклучи дека е под дејство на алкохол или дека настапиле други околности што го прават неподобно за преземање на експлозивните материји.

Член 38

Одобрението за набавка на експлозивните материји содржи особено:

- 1) назив на органот што го издал одобрението;
- 2) назив и седиште на организацијата на здружениот труд, државниот или друг орган односно име, презиме, адреса на станот и број на личната карта на лицето на кое му се одобрува набавка на експлозивни материји;
- 3) име, презиме, адреса на станот и број на личната карта на стручното лице кое ќе ракува со експлозивните материји при нивната непосредна употреба;
- 4) вид и количество на експлозивната материја чија набавка се одобрува;
- 5) рок до кога набавените експлозивни материји треба да се употребат, односно уништат или вратат;

- 6) намена во која експлозивните материи смеат да се употребат;
- 7) мерки за заштита што треба да се преземат при превозот, употребата и складирањето на овие материи.

Член 39

Лице кое во согласност со одредбите на овој закон набавило експлозивни материи не смее тие материи да ги продаде или даде на заем на организација на здружениот труд, државен или друг орган или на друго лице.

Член 40

Лице кое во согласност со одредбите на овој закон набавило експлозивни материи е должно тие материи грижливо да ги чува, да не допушти тие да дојдат во раце на малолетни или други неовластени лица и да се придржува на мерките за заштита определени во одобрението за набавка на експлозивните материи и во упатството на производителот.

Член 41

Општинскиот орган на управата надлежен за внатрешни работи е должен да води евиденција за издадените одобренија за набавка на експлозивни материи.

Евиденцијата од став 1 на овој член содржи:

- 1) назив и седиште на организацијата на здружениот труд или органот, односно име, презиме, адреса на станот и број на лична карта на лицето на кое му е одобрена набавка на експлозивни материи;
- 2) вид и количество на одобрените експлозивни материи;
- 3) за која намена ќе се употребат експлозивните материи;
- 4) рок до кога експлозивните материи треба да се употребат, односно уништат или вратат;
- 5) име, презиме, адреса на станот и број на личната карта на стручното лице кое ќе ракува со експлозивните материи при нивната непосредна употреба и
- 6) датум на издавањето на одобрението.

V. УПОТРЕБА

Член 42

Со цел да се обезбеди експлозивните материи да се употребуваат исклучиво за онаа намена за која се набавени, организациите на здружениот труд, државните и другите органи кои употребуваат експлозивни материи, во самоуправниот општ акт со кој организираат трајно вршење на внатрешна контрола над ракувањето и непосредната употреба на експлозивните материи се должни да го уредат начинот на ракувањето со експлозивните материи, начинот на контролата, кој, кога и како ќе ја врши таа контрола, правата, должностите и одговорноста на лицата што ракуваат со експлозивни материи и на лицата што вршат контрола над употребата на овие материи.

Член 43

Од магазин за складирање на експлозивни материи заради употреба можат да се издаваат експлозивни материи само врз основа на писмено потребување издадено од одговорното лице за изведување на работите со експлозивни материи. Во потребувањето за издавање на експлозивни материи се наведува име и презиме на лицето кое може да ги преземе експлозивните материи, видот и количеството на тие материи, датум на потребувањето и датум на нивното преземање од магазинот.

Требувањето од став 1 на овој член се пишува во три идентични примероци од кои пр-

виот се предава на работникот кој е задолжен за складирање и издавање на експлозивните материји од магазинот, вториот се отстапува на стручното лице кое ќе ракува со експлозивните материји при нивната непосредна употреба, а третиот примерок го задржува одговорното лице за изведување на работите со експлозивни материји.

Член 44

При полнењето на секоја бушотина со експлозивни материји покрај стручното лице кое ќе ракува со експлозивните материји при нивната непосредна употреба, присуствуваат уште двајца работници од организацијата на здружениот труд, државниот или друг орган што ги изведува работите на минирањето и сите тројца работници записнички констатираат дека наведените експлозивни материји по вид и количество се ставени во бушотините.

После секое минирање, се врши проверка дали сите експлозивни материји ставени во бушотините експлодирале. Неексплодираниите експлозивни материји исфрлени од бушотините се собираат и евидентираат по вид и количество во записникот од став 1 на овој член.

Член 45

Организациите на здружениот труд, државните и другите органи и лицата кои употребуваат експлозивни материји, се должни изведувањето на работите со овие материји да го вршат на начин, под услови и со такви количества на експлозивни материји со кои не се загрозува животот и здравјето на луѓето, човековата околина и материјалните добра.

По правило, минирањето се врши со такви видови и количества експлозивни материји со кои се постигнува само растресување, а не и исфрлање на материјалот од своето лежиште.

Само во исклучителни случаи, кога постојат оправдани причини за тоа, може да се примени и минирање со кое се исфрла материјалот од своето лежиште.

Член 46

Организациите на здружениот труд, државните и другите органи и лицата се должни, непосредно пред да се изврши палењето на мините, од зоната на опасноста да го отстранат добитокот и неповиканите лица, а со поставување на стража и преземање на други мерки за заштита за време на палењето на мините да спречат пристап на добиток и неповикани лица во зоната на опасноста.

Член 47

Организациите на здружениот труд, државните и другите органи на кои им е одобрена набавка на експлозивни материји, заради нивна употреба, се должни да водат евиденција за набавените, потрошените, уништените, позајмените и исчезнатите експлозивни материји.

Евиденцијата од став 1 на овој член содржи:

- 1) назив и седиште на организацијата од која се набавени експлозивните материји;
- 2) вид и количество на набавените експлозивни материји;
- 3) назив на органот кој ја одобрил набавката, број и датум на издаденото одобрение;
- 4) податоци за видот и количеството, времето во кое се потрошени и работите на кои се потрошени експлозивните материји;
- 5) податоци за видот и количеството на исчезнатите експлозивни материји и за околностите под кои тие исчезнале;
- 6) датум на набавените, потрошените, уништените, позајмените или исчезнатите експлозивни материји.

Член 48

Работникот кој е задолжен за складирање и издавање на експлозивни материи од магацин, не може истовремено да врши и работи на стручно лице кое ракува со експлозивни материи при нивната непосредна употреба.

Член 49

Лице кое набавило експлозивни материи е должно по завршените работи, а најдоцна до рокот определен во одобрението за набавка, непотрошените експлозивни материи да ги врати на организацијата на здружениот труд од која ги набавило или да ги уништи и за тоа најдоцна два дена пред денот на уништувањето да го извести органот што ја одобрил нивната набавка.

Член 50

Доколку организациите на здружениот труд, државните или други органи кои употребуваат експлозивни материи се определат да ги уништат остатоците од експлозивните материи и неупотребливата амбалажа во која биле спакувани тие материи, се должни за тоа најдоцна два дена пред денот на уништувањето да го известат органот што ја одобрил нивната набавка.

VI. СКЛАДИРАЊЕ

Член 51

Организациите на здружениот труд што произведуваат експлозивни материи, или се занимаваат со промет на експлозивни материи или тие материи ги употребуваат во вршењето на својата редовна дејност, можат да складираат такви материи само во магацини посебно одобрени и изградени за таа намена.

Магацини за складирање на експлозивни материи надвор од кругот на организациите на здружениот труд кои се занимаваат со производство на овие материи можат да се лоцираат само на површини кои за таа намена се определени со просторните или урбанистичките планови или во општите акти на општината со кои се регулираат режимот и условите на градење во населените места.

Во просторните и урбанистичките планови или во општите акти на општината, со кои се регулираат режимот и условите на градење во населените места, мора да се предвиди и заштитна зона околу магацините за сместување на експлозивни материи.

Површините на кои се поставуваат преносни магацини (во натамошниот текст: контејнери), или се градат продавници и прирачни складови за складирање на експлозивни материи, не мораат да бидат определени со просторните и урбанистичките планови или со општите акти на општината со кои се регулираат режимот и условите на градење во населените места.

Член 52

Магацини за складирање на експлозивни материи од член 51 ставови 1 и 2 на овој закон, можат да се лоцираат и изградат како подземни, вкопани и надземни само надвор од населени места и доволно оддалечени од јавни патишта, железнички пруги и далноводи со висок напон.

Во заштитната зона околу магацините за складирање на експлозивни материи не може да се одобри изградба на други објекти, освен на такви кои служат за обезбедување на магацините.

Член 53

Решение за локација на магазин за складирање експлозивни материи издава Републичкиот секретаријат за урбанизам, станбени и комунални прашања, по претходно прибавена согласност на локацијата од Републичкиот секретаријат за внатрешни работи и Републичкиот секретаријат за народна одбрана.

Член 54

Подносителот на барањето за издавање решение за локација на магазин за складирање на експлозивни материи, покрај барањето приложува:

– ситуација во најмалку 5 примероци со диспозиција на магазините што ќе се градат за складирање на експлозивни материи и нивна оддалеченост од најблиските населени места, јавни патишта, железнички пруги, далноводи со висок напон и други постојни околни објекти;

– опис на намената на објектите вцртани во ситуацијата;

– технички опис на магазините за складирање експлозивни материи, од каков вид се (подземни, вкопани или надземни, со заштитен насип или без заштитен насип);

– податоци за видовите на количествата на експлозивните материи што ќе се складираат одделно во секој магазин, со опис на својствата на секој вид на експлозивните материи.

Член 55

Решение за изградба на магазин за складирање на експлозивни материи издава Републичкиот секретаријат за индустрија и трговија, по претходно прибавено мислење од Републичкиот секретаријат за внатрешни работи во поглед на техничкото решение и предвидените мерки за заштита од пожар и експлозија во инвестиционо-техничката документација.

Член 56

Во вршењето на техничкиот преглед на магазин за складирање на експлозивни материи учествува и овластен претставник од Републичкиот секретаријат за внатрешни работи.

Решението за употреба на магазин од став 1 на овој член нема да се издаде сè додека не се спроведат мерките за заштита од пожар и експлозија предвидени во инвестиционо-техничката документација.

Член 57

Организациите на здружениот труд, државните и други органи чија дејност бара редовна употреба на експлозивни материи, а употребата не е врзана за постојана локација (изградба на патишта, потреби на шумарството, рударски или геолошки истражувања) можат тие материи да ги складираат и во контејнери што се изработени за таа намена.

Во еден или повеќе контејнери, на една локација можат да се складираат најмногу до 2.000 килограми експлозив и до 4.000 единици соодветни средства за палење на експлозивот.

Контејнерите се поставуваат на меѓусебно растојание и на оддалеченост од другите околни објекти како и постојаните магазини со еднаков капацитет за складирање на експлозивни материи.

Член 58

Решение за локација на контејнери, продавници или прирачни складови за складирање на експлозивни материи издава општинскиот орган на управата надлежен за урбанизам, по претходно прибавена согласност на локацијата од општинскиот орган на управата надлежен за внатрешни работи.

Член 59

Одобрение за производство на контејнери како типски објекти за складирање на експлозивни материи издава Републичкиот секретаријат за индустрија и трговија по постапка пропишана со член 55 на овој закон.

Член 60

Пред да се издаде решение за употреба на контејнери за складирање на експлозивни материи, се врши технички преглед и се утврдува дали контејнерите се поставени и обезбедени во согласност со издаденото одобрение за локација и со условите што ги определил производителот на контејнерите.

Член 61

Во вршењето на техничкиот преглед на контејнери за складирање на експлозивни материи учествува и овластен претставник на општинскиот орган на управата надлежен за внатрешни работи.

Решение за употреба на контејнер нема да се издаде, се додека не се спроведат мерките за заштита определени во одобрението за локација, условите определени од производителот на контејнерот и овој закон.

Член 62

Организациите на здружениот труд што имаат магазин за складирање на експлозивни материи се должни да водат евиденција за набавените, продадените, потрошените, позајмените, уништените, исчезнатите или на друг начин отуѓените видови и количества експлозивни материи.

Евиденцијата од став 1 на овој член содржи:

1) вид и количество на внесените експлозивни материи во магазинот, датум на внесувањето, потпис на лицето што ги примило, потпис на лицето што ги предало, назив и седиште на организацијата на здружениот труд од која се набавени експлозивните материи, број и датум на одобрението и назив на органот кој го издал одобрението врз основа на кое се набавени експлозивните материи и вкупното количество на експлозивните материи во магазинот по видови;

2) вид и количество на издадените експлозивни материи, датум на издавањето, број, датум и од кого е потпишано требувањето, односно издадено одобрението за набавка врз основа на кое се издадени експлозивни материи од магазинот, потпис на лицето што ги предало, потпис на лицето што ги примило, намената за која се издадени и назив и седиште на организацијата на здружениот труд, односно име, презиме, адреса на станот и број на личната карта на лицето за чии потреби се издадени експлозивните материи и вкупно количество на преостанатите експлозивни материи во магазинот по видови;

3) вид, количество и датум на исчезнатите експлозивни материи.

Евиденцијата од став 2 на овој член се води од магазионерот во посебна книга која е укоричена, со нумерирани страници, прошиена и заверена од општинскиот орган на управата надлежен за внатрешни работи.

VII. НАДЗОР

Член 63

Надзор над спроведувањето на мерките за заштита пропишани со овој закон и превентивните и заштитни мерки пропишани со Законот за промет на експлозивни материи, Законот за превоз на опасни материи, техничките нормативи и услови за овој вид материи, вршат општинските органи на управата надлежни за внатрешни работи.

Член 64

Службеното лице (инспекторот за заштита од пожар), кое врши надзор над спроведувањето на пропишаните мерки за заштита и другите превентивни и заштитни мерки, е овластено да влегува во просториите, објектите и градилиштата во кои се произведуваат, превозуваат, употребуваат или складираат експлозивни материи и да врши увид во спроведувањето на мерките за заштита и другите превентивни и заштитни мерки и техничките нормативи и услови за овој вид материи.

Организацијата на здружениот труд, државните и другите органи и граѓаните се должни на службеното лице од став 1 на овој член да му дадат потребни податоци и објаснувања.

Член 65

Во вршењето на надзорот од член 63 на овој закон, општинскиот орган на управата надлежен за внатрешни работи може да:

- 1) нареди утврдените неправилности да се отстранат и да определи рок во кој тие неправилности треба да се отстранат;
- 2) забрани употреба на магазин, продавници или прирачен склад за складирање на експлозивни материи кои не ги исполнуваат условите пропишани со овој закон и техничките нормативи и услови за овој вид материи;
- 3) забрани натамошно ракување со експлозивни материи на лица кои не се стручно оспособени за ракување со тие материи;
- 4) привремено забрани вршење на одделни работи со врска со производството, превозот, прометот, употребата и складирањето на експлозивни материи, ако во поглед на местото, времето и начинот на вршењето на тие работи не се исполнети пропишаните услови;
- 5) нареди преземање на мерки за заштита и други превентивни и заштитни мерки во врска со производството, превозот, прометот, употребата и складирањето на експлозивните материи.

Член 66

Против решението со кое се налагаат мерки од член 65 на овој закон може да се изјави жалба до Републичкиот секретаријат за внатрешни работи.

Жалбата не го одлага извршувањето на решението.

Во постапката по жалбата Републичкиот секретаријат за внатрешни работи може да изврши инспекциски преглед на површините, просториите, објектите, градилиштата и превозните средства заради утврдување на фактите кои се од влијание за решавање на жалбата.

VIII. КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Член 67

Со парична казна од 5.000 до 50.000 динари ќе се казни за прекршок организацијата на здружениот труд или друго правно лице ако:

- 1) со самоуправен општ акт не организира трајно вршење на внатрешна контрола над ракувањето и непосредната употреба на експлозивните материи во согласност со пропишаните технички нормативи и услови за овој вид материи (член 9 став 2);
- 2) објектите од член 14 на овој закон не се опремени со уреди, техничка опрема и средства за гаснење на пожар и заштита од експлозија, а ако се надземни — немаат громобранска инсталација (член 16 став 1);
- 3) уредите, техничката опрема и средствата за гаснење пожар и заштита од експлозија или громобранската инсталација трајно не ги одржува во исправна состојба (член 16 став 2);

4) за внатрешниот промет произведува такви видови експлозивни материи чие производство не е одобрено (член 22 став 1);

5) увезува експлозивни материи за производство на други видови експлозивни материи без атест од странскиот производител, со кој се докажуваат нивните својства (член 23);

6) не издаде атест за експлозивните материи што се пуштаат во промет (член 24);

7) експлозивните материи не ги пакува и означува на пропишан начин или кон секое единично пакување не стави упатство за начинот на ракувањето, превозот, употребата, уништувањето и условите за складирање на односниот вид експлозив на материја (член 26);

8) не води евиденција од членовите 27, 47 или 62 на овој закон;

9) во внатрешниот сообраќај превозува експлозивни материи без одобрение (член 29 став 1);

10) се занимава со промет на експлозивни материи без одобрение (член 34 став 1);

11) со самоуправен општ акт не ги уреди прашањата од член 42 став 1 на овој закон;

12) складира експлозивни материи во магацини кои не се посебно одобрени и изградени за таа намена (член 51 став 1);

За прекршок од став 1 на овој член ќе се казни со парична казна од 3.000 до 5.000 динари и одговорното лице во организацијата на здружениот труд или друго правно лице.

Член 68

Со парична казна од 3.000 до 30.000 динари ќе се казни за прекршок организацијата на здружениот труд или друго правно лице ако:

1) објектите за производство на експлозивни материи не ги обезбеди со постојана стража, техничка опрема, направи и средства за почетно гаснење пожар, огради, осветлување и со истакнување знаци за забрана и предупредување (член 17);

2) натоварува, претоварува или истоварува експлозивни материи на места на кои се доведува во опасност животот и здравјето на луѓето, човековата околина и материјалните добра (член 28);

3) врши повеќекратен превоз на експлозивни материи без одобрение (член 31 став 1);

4) два часа пред почетокот на секој единичен превоз не го извести општинскиот орган на управата надлежен за внатрешни работи кој му го издал одобрението, од кое место и во кое време ќе започне превозот на експлозивните материи (член 31 став 2);

5) во моторно возило со кое се превозува пратка на експлозивни материи во поголемо количество од 10 килограми и на релација подолга од 10 километри не се наоѓа и придружник на возачот (член 33);

6) продавницата или прирачниот склад не се изградени од огноотпорен материјал и заштитени од провална кражба (член 35 став 1);

7) во продавница во која се продава и друга стока, експлозивните материи не се сместени во масивна метална каса или во издвоена просторија во продавницата (член 35 став 2);

8) експлозивните материи во продавница или прирачен склад не се складирали според техничките нормативи и услови за овој вид материи, упатството на производителот и според условите утврдени со овој закон (член 35 став 3);

9) набавува експлозивни материи заради употреба без одобрение (член 36 став 1);

10) изведува работи со експлозивни материи спротивно на член 45 став 1 од овој закон;

11) пред палењето на мините, од зоната на опасноста не го отстрани добитокот и неповиканите лица или за време на палењето на мините не постави стража и не преземе и други мерки за заштита со кои се спречува пристап на добиток и неповикани лица во зоната на опасноста (член 46);

12) најдоцна два дена пред денот определен за уништување на експлозивните материи не го извести органот што ја одобрил нивната набавка (член 50).

За прекршок од став 1 на овој член ќе се казни со парична казна од 1.000 до 3.000 динари и одговорното лице во организацијата на здружениот труд или друго правно лице.

Член 69

Со парична казна од 200 до 3.000 динари или со казна затвор до 30 дена ќе се казни за прекршок поединец ако:

1) не ги преземе сите пропишани превентивни и други мерки за заштита на животот и здравјето на луѓето, човековата околина и материјалните добра, како и за заштита од злоупотреба на овие материи (член 10);

2) ракува со експлозивни материи, а не ги исполнува пропишаните услови од член 11 став 1 на овој закон;

3) произведува експлозивни материи (член 13 став 4);

4) набавува експлозивни материи заради употреба без одобрение (член 36 став 1);

5) издаде експлозивни материи на лице на кое не гласи одобрението за нивната набавка (член 37 став 1);

6) издаде експлозивни материи на овластено лице кое е под дејство на алкохол или други околности што го прават неподобен за преземање на експлозивните материи (член 37 став 2);

7) експлозивните материи кои со одобрение ги набавил ги продаде или даде на заем (член 39);

8) експлозивните материи не ги чува грижливо или не се придржува на мерките за заштита и упатството на производителот (член 40);

9) од магазин издаде експлозивни материи без писмено требување (член 43 став 1);

10) е задолжен за складирање и издавање на експлозивни материи од магазин и истовремено врши работи на стручно лице кое ракува со овие материи при нивната непосредна употреба (член 48);

11) до определен рок во одобрението за набавка, непотрошените експлозивни материи не ги врати на организацијата на здружениот труд од која ги набавил или ги уништи и за тоа не го извести органот што ја одобрил нивната набавка (член 49).

Член 70

Се овластуваат инспекторите за заштита од пожар и припадниците на милиција кога ќе дознаат за прекршок од член 69 став 1 точките 3, 4, 5, 6, 8 и 11 од овој закон, привремено да ги одземат експлозивните материи кои се предмет на прекршокот.

Експлозивните материи привремено одземени по став 1 на овој член се чуваат на место кое што ќе го определи општинскиот орган на управата надлежен за внатрешни работи.

Експлозивните материи одземени во прекршочната постапка се предаваат на организација на здружениот труд, државен или друг орган што ќе ги употреби за изградба на скривници и други објекти на народната одбрана или други објекти во општествена сопственост.

IX. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 71

Се овластува Републичкиот секретаријат за индустрија и трговија во согласност со Републичкиот секретаријат за образование и наука да донесе поблиски прописи за стручната подготовка на лицата кои ракуваат со експлозивни материи.

Поблиските прописи од став 1 на овој член ќе се донесат во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 72

Се овластува Републичкиот секретаријат за индустрија и трговија во согласност со Републичкиот секретаријат за внатрешни работи да донесе поблиски прописи за градежно-техничките и технолошките услови за заштита од експлозија и пожар при изградба, адаптација и користење на објектите, просторот, уредите, техничката опрема и средствата, како и инсталациите во објектите во кои се произведуваат или складираат експлозивни материји.

Со прописите од став 1 на овој член можат да се определуваат прекршоци и за тие прекршоци да се пропишуваат казни.

Член 73

Организациите на здружениот труд се должни самоуправните општи акти да ги усогласат со одредбите на овој закон или да донесат нови во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 74

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.